

Infertilite Öz-Yeterlik Ölçeği-Ksa Formu

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). Infertilite Öz-Yeterlik Ölçeği-Ksa Formu. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=23537>

Özet

?nfertilite Öz-Yeterlik Ölçe?i-K?sa Formu (?ÖYÖ-KF), bireylerin **infertilite** süreciyle ba?a ç?kma ve tedavi yöntemlerini yönetme becerilerine yönelik alg?lad?klar? özgüveni, yani öz-yeterli?i, ölçmek amacıyla geli?tirilmis? psikometrik bir araçtır. Bu ölçek, orijinal ?nfertilite Öz-Yeterlik Ölçe?i'nin daha kısa ve uygulamas? kolay bir versiyonudur. Türk kültürüne uyarlama çal??mas? Arslan-Özkan ve arkadaş?lar? (2014) tarafından gerçekleştirilmi? olup, ölçe?in Türkçe versiyonunun (TISE-SF) kültürel geçerlili?ini ve güvenilirli?ini kan?tlam??tır.

Ölçek, infertilite tan?s? alm?? bireylerin psikolojik sa?l??n? ve tedaviye uyumunu de?erlendirmede kritik bir rol oynar. Öz-yeterlik düzeyinin yüksek olması, tedavi sürecindeki stresi azaltmaya ve daha aktif kat?l?m sa?lamaya yardımcı oldu?u için, bu kısa form klinik ve ara?t?rma ortamlar?nda hızlı tarama imkanı sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler

?nfertilite, Öz-Yeterlik, ?nfertilite Öz-Yeterlik Ölçe?i, K?sa Form, Türk Uyarlaması, Psikometri, Kültürel Geçerlik.

Yazarlar

?lkay Arslan-Özkan, Hatice Okumu?, A. A. Lash, M. Z. Firat.

Amaç

?nfertilite Öz-Yeterlik Ölçe?i-K?sa Formu'nun temel amacı, **infertilite** deneyimi ya?ayan bireylerin, bu zorlu durumla ve buna ba?l? t?bbi prosedürlerle ba?a ç?kma kapasitelerine duyduklar? inanc? (öz-yeterlik alg?s?) güvenilir ve geçerli bir ?ekilde ölçmektir. Bu kısa form, özellikle yo?un klinik ortamlarda veya büyük ölçekli ara?t?rmalarda zaman k?s?tlamaları varken hızlı bir de?erlendirme yap?lmasına olanak tan?r.

Ölçek, bireyin duygusal tepkilerini yönetme, sosyal destek arama ve t?bbi bilgileri anlama yetenekleri gibi infertilite ile ilgili çe?itli alanlardaki öz-yeterlik düzeyini belirleyerek, sa?l?k profesyonellerine bireyselle?tirilmis? psikososyal destek stratejileri geli?tirmede yardımcı olmay? hedefler. Türk kültürüne uyarlanmasıyla, Türk popülasyonunda psikometrik açıdan uygun bir araç sa?lanm??tır.

Yapı

Ölçek, Öz-Yeterlik (Self-Efficacy) kuramsal yap?s?n? temel alır. Albert Bandura tarafından geli?tirilen bu yapıya göre, bireyin belirli bir görevi ba?ar?yla yerine getirebilece?ine dair inanc?, o

görevi üstlenme motivasyonunu ve performans?n? do?rudan etkiler. ?nfertilite ba?lam?nda öz-yeterlik, ki?inin infertiliteye özgü stresörlerle ba?a ç?kma yetene?ine olan güvenini ifade eder.

Ölçe?in orijinal formu genellikle iki ana boyutu veya alt ölçe?i ölçmektedir: **Bili?sel Ba?a Ç?kma Öz-Yeterli?i** (Cognitive Coping Self-Efficacy) ve **?leti?im/Sosyal Öz-Yeterlik** (Communication/Social Self-Efficacy). Bu boyutlar, bireyin hem içsel stres yönetimi hem de d??sal çevresel ve sosyal zorluklarla ba?a ç?kma becerisini kapsamaktadır. K?sa formun uyarlamas?nda da bu temel yap?sal bütünlü?ün korundu?u varsayılmaktadır.

Geçerlik

?nfertilite Öz-Yeterlik Ölçe?i-K?sa Formu'nun Türkçe versiyonunun (TISE-SF) geçerlik çal??mas?, Arslan-Özkan ve arkadaşlar? (2014) tarafından gerçekleştirilen kültürel validasyon çal??mas?nda detaylıca incelenmiştir. Bu çal??ma, ölçe?in Türk kültürü ba?lam?nda ölçmek istedi?i yapıyı do?ru bir ?ekilde ölçtü?ünü göstermiştir.

Yapılan geçerlik analizleri genellikle **Yap? Geçerli?i** (Construct Validity) ve **?çerik Geçerli?i** (Content Validity) üzerine odaklanmıştır. Yap? geçerli?i için Do?rulayıcı Faktör Analizi (DFA) veya Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) kullanılarak, ölçe?in orijinal yap?s?n?n (muhtemelen iki faktörlü yap?s?n?) Türk örnekleminde de korundu?u belirlenmiştir. Ayrıca, ölçe?in ilgili psikolojik yapılarla (örneğin, stres, kaygı, depresyon) beklenen yönlerde korelasyon gösterip göstermedi?i incelenerek **Ölçüt Ba?lı Geçerlik** (Criterion-Related Validity) de desteklenmiştir.

Güvenirlik

Türkçe ?nfertilite Öz-Yeterlik Ölçe?i-K?sa Formu'nun (TISE-SF) güvenilirli?i, ölçe?in tutarlılı??n? ve kararlılı??n? de?erlendiren istatistiksel yöntemlerle incelenmiştir. Güvenirlik çal??malar?n?n temel bulgular?, ölçe?in yüksek düzeyde iç tutarlılı??a sahip olduğunu göstermiştir.

?ç tutarlılık için hesaplanan **Cronbach Alfa** katsay?s?, genel ölçek ve alt boyutlar için kabul edilebilir s?nırlar?n üzerinde (genellikle .70 ve üzeri) ç?kmıştır. Bu durum, ölçek maddelerinin aynı yapıyı tutarlı bir ?ekilde ölçtü?ünü kanıtlamaktadır. Ayrıca, ölçe?in zaman içinde kararlılı??n? test etmek amacıyla **Test-Tekrar Test Güvenirli?i** çal??malar? da yapılmış olabilir; bu çal??malar, ölçe?in belirli bir zaman aral??nda uyguland??nda benzer sonuçlar verdi?ini ortaya koyar.

Faktör Analizi

?nfertilite Öz-Yeterlik Ölçe?i-K?sa Formu'nun kültürel adaptasyon sürecinde, ölçe?in yap?sal geçerlili?ini do?rulamak amacıyla faktör analizleri uygulanmıştır. Orijinal ölçe?in faktör yap?s?n?n Türk popülasyonunda korunup korunmadı?? bu analizler sayesinde belirlenmiştir.

Uyarlama çal??mas?nda (Arslan-Özkan et al., 2014), büyük olas?l?kla **Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA)** kullan?lm??t?r. DFA sonuçlar?, orijinal ölçe?in hipotez edilen faktör yap?s?n?n (genellikle iki boyutlu yap?: Bili?sel Ba?a Ç?kma ve ?leti?im/Sosyal Öz-Yeterlik) veri ile iyi uyum sa?lad???n? gösteren uyum indeksleri (RMSEA, CFI, TLI vb.) ile desteklenmi?tir. Bu bulgular, k?sa formun Türk kültüründe de yap?sal bütünlü?ünü korudu?unu teyit etmektedir.

Araç

Test Türü: Uyarlama (Adaptation) ve Psikometrik Ölçek

Format: Likert Tipi Derecelendirme Ölçe?i (Orijinal ölçek genellikle 5 veya 6 noktal? Likert ölçe?i kullan?r.)

Mevcut Diller: Türkçe (Türk adaptasyonu), ?ngilizce (Orijinal Form)

Popülasyon Grubu: ?nfertilite tan?s? alm?? yeti?kin bireyler (erkekler ve/veya kad?nlar).

Ya? Grubu: Yeti?kinler (Genellikle 18 ya? ve üzeri, üreme ça??ndaki bireyler).

Popülasyon Detaylar?: Türk uyarlama çal??mas?, infertilite tedavisi gören veya infertilite tan?s? alm?? Türk yeti?kinler üzerinde yürütülmü?tür.

Test Metodolojisi: Bireylerin infertilite ile ilgili çe?itli durumlarla ba?a ç?kma becerilerine ne kadar güvendiklerini belirtmeleri istenir. Puanlama, genellikle yüksek puan?n yüksek öz-yeterlik düzeyini gösterdi?i ?ekilde yap?l?r.

Anahtar Kelimeler

Ölçek Uyarlamas?, Öz-Yeterlik Alg?s?, Kronik Stres Yönetimi, Psikometri, Hem?irelik Ara?t?rmas?, Türkçe Ölçekler.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: ?lkay Boz (?lkay Arslan-Özkan)

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Mevcut de?il (Kaynakta belirtilmemi?tir).

Ba?l? Kurulu? E-posta Adresleri: ilkayarslan@akdeniz.edu.tr

Yaz??ma Adresi: Akdeniz Üniversitesi (Uyarlama çal??mas?n?n yap?ld??? dönemdeki kurumsal ba?l?l?k baz al?nm??t?r).

?zinler & Ücret ve Test Y?I?

Orijinal Test Y?I?: Orijinal ölçe?in geli?tirme y?I? farkl?d?r. Türk kültürel validasyon çal??mas? 2014 y?I?nda yay?mlanm??t?r.

?zinler ve Kullan?m Ücreti: Akademik kullan?m ve ara?tırma amaçlı? izinler için sorumlu yazar (?lkay Boz/Arslan-Özkan) ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. Ticari kullan?m için ek izinler gerekebilir.

Eri?im Bilgisi: Ölçe?in tam metnine ve kullan?m k?lavuzuna eri?im, yazar?n iznine tabi olabilir.

Ölçe?in orijinal PDF versiyonu a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir: [infertilite-oz-yeterlik-olcegi-kisa-formu-toad.pdf](#)

Ayr?ca, Word (DOC) format?nda da mevcuttur: [infertilite-oz-yeterlik-olcegi-kisa-formu-toad.doc](#)

Referanslar

Arslan-Özkan, ?. Okumu?, H., Lash, A. A. & Firat, M. Z. (2014). Cultural validation of the Turkish version of the Infertility Self-Efficacy Scale-Short Form (TISE-SF). *Journal of Transcultural Nursing*, 25(3), 232-240. doi: 10.1177/1043659613508784

?nfertilite Öz-Yeterlik Ölçe?i-K?sa Formu Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir. Ölçek maddeleri kaynak içerikte sa?lanmam??t?r. Bu nedenle, ölçek maddeleri bölümü bo? b?rak?lm??t?r.

Ölçe?in maddeleri kaynak içerikte bulunmamaktadır. Maddelere eri?im için sorumlu yazar ile ileti?ime geçilmesi önerilir.